

HINDOEGODEN

Goddelijke verschijningen – Vier van de vijf Indiërs zijn hindoe. Wanneer je in India bent, zie je overal plaatjes van Indiase goden en heiligen. Niet alleen in tempels, maar ook in bussen, taxi's, riksja's, restaurants, scholen, winkels, en bij de mensen thuis. Het hindoeïsme kent honderden goden en godinnen die uitbundig vereerd worden. Maar wie is nou eigenlijk wie? Door Esther Smid

Hindoeïsme in het kort

Het hindoeïsme, één van de grote wereldgodsdiensten, is ongeveer 5000 jaar geleden ontstaan. Het is niet alleen een religie, maar ook een wereldbeschouwing en een manier van leven. Er is geen stichter of leider en je kunt je niet tot het hindoeïsme bekeren: je wordt als hindoe geboren. Hindoes geloven in reïncarnatie: na je dood word je opnieuw geboren in een ander lichaam. Als je goed geleefd hebt, kom je terug in een hogere klasse. Je karma, de optelsom van goede en slechte daden, bepaalt je lot in een volgend leven. Het is de bedoeling de kringloop van verlossing, dood en wedergeboorte te doorbreken. Deze verlossing heet moksha. Als je niet goed je best doet, blijf je herborn worden in een eindeloze reeks levens.

Tempels en heilige plaatsen

Ieder huis in India heeft een huistempel. Daar staan beeldjes en plaatjes van de favoriete goden en heiligen van de familie. De huistempel wordt versierd met bloemenslingers of bloemblaadjes en elke dag worden er verse offergaven neergelegd. Vaak is er ook een schaalje met rood of geel poeder, waarmee je een tika, een heilige stip op het voorhoofd van de goden-beelden kunt maken. Met belletjes kun je de goden roepen. Hindoes gaan vaak naar de tempel van hun favoriete god. Ook proberen ze minstens één keer in hun leven naar een heilige plaats te gaan, bijvoorbeeld naar een heilige berg, rivier of stad. Het bezoeken van een heilige plaats helpt je op weg naar verlossing. Er zijn vaak religieuze festivals in India, waar veel

gelovigen samenkomen. Elke drie jaar gaan miljoenen hindoes op bedevaart naar het grootste festival, Kumbh Mela (de grootste bijeenkomst ooit volgens het Guinness Book of Records).

Wie is wie?

Je hebt vast wel eens een hindoeëgod gezien met meerdere armen of hoofden. Tegenwoordig kom je ze overal tegen: op T-shirts en tassen of als beeldje bij Xenos of Blokker. Sommige goden zijn makkelijk te herkennen aan hun kleur of aan hun apen- of olifantenkop. Maar ook de attributen en rijdieren kunnen je vertellen wie wie is. De lichaamshouding, handgebaren, kleding en sieraden van de goden hebben ook allerlei symbolische betekenissen.

Brahma, Vishnu en Shiva

Vishnu en Lakshmi

Shiva

Saraswati

Brahma

De god Brahma is de schepper van het heelal. Hij vormt samen met Vishnu en Shiva de trimurti, de hindoeïstische drie-eenheid. Brahma heeft vier gezichten, die in de vier wind-richtingen kijken: hij is de god van alles. Vaak zie je maar drie hoofden, omdat er één aan de achterkant zit. Brahma heeft ook vier armen. Hij houdt met één hand de Veda's, de heilige boeken van het hindoeïsme vast. In zijn andere handen heeft hij een gebedsnoer (mala) om te mediteren, een waterkruik en een lepel. Zijn attributen verwijzen naar zijn rol als priester van de goden. Hij heeft op

veel afbeeldingen een baard, een teken van wijsheid. Zijn gezicht is rood of roze. Zijn rijdier is de gans Hamsa (symbool van kennis) en hij zit of staat vaak op een lotus.

Vishnu

De god Vishnu is de beschermer van het heelal, de handhaver van het leven en de schepping. Hij is de tweede god van de hindoeïstische drie-eenheid. Vishnu heeft soms twee, soms vier armen en staat of zit vaak op een lotusbloem. In zijn handen houdt hij een schelp (sankha), een lotusbloem (symbool van vruchtbaarheid), een discus (symbool van de

zon) en een strijdnokt vast. Vaak staat of ligt Vishnu onder een koninklijke parasol van slangenkoppen. Vishnu's rijdier is Garuda, half mens, half adelaar.

Shiva

Shiva wordt vaak de god van de vernietiging genoemd, maar hij is ook de god van vernieuwing. Shiva leert dat het universum dynamisch is, dat alles voortdurend verandert. Hij is de derde god van de trimurti. Shiva wordt soms afgebeeld als een Mahayogi (grote yogi), die leeft in afzondering. Hij zit dan naakt op en tijgervel. Meestal wordt hij afgebeeld met vier

armen. Zijn attributen zijn de tambora (symbool voor de oerklank van de schepping) en een drietand. Deze drietand (trishula) is symbool voor verleden, heden en toekomst. Het derde oog op Shiva's voorhoofd geeft aan dat hij alwetend is. Shiva draagt een cobra rond zijn nek en heeft soms ook wapens waarmee hij demonen bestrijdt. In zijn haar draagt hij de maansikkel. Ook zie je vaak de riviergodin Ganga in zijn haar. Shiva's voertuig is de witte stier Nandi.

Saraswati

Saraswati, de godin van wijsheid is de vrouw van Brahma. Zij zit meestal

Lakshmi

Parvati, Shiva en Ganesh

Ganesh

Durga

heel sierlijk op een witte gans en heeft twee tot acht armen. Ze heeft witte gewaden aan en in haar handen houdt ze verschillende attributen vast: een vina (snaarinstrument), een boek en een gebedsnoer.

Lakshmi

De vrouw van Vishnu heet Lakshmi. Zij is de godin van geluk en rijkdom. Meestal heeft ze twee armen, maar soms ook vier. In twee handen houdt ze een lotusbloem vast, met de andere twee handen schenkt ze rijkdommen. Ze wordt vaak afgebeeld met olifan-

ten. Er zijn geen tempels aan Lakshmi gewijd, want iedereen vereert haar thuis, vooral tijdens Divali, het feest van licht.

Parvati

Parvati, de godin van vrede, schoonheid en stabiliteit is de vrouw van Shiva en de moeder van Ganesh. Haar voertuig is de leeuw.

Ganesh

Ganesh, de zoon van Shiva en Parvati, is de god van wijsheid, geluk en voorspoed. Hij wordt afgebeeld met

een olifantskop. Ganesh werd geboren toen zijn vader Shiva voor lange tijd weg was. Parvati vroeg Ganesh de deur te bewaken terwijl zij haar dagelijkse bad nam. Toen Shiva thuiskwam, werd hij woedend op deze vreemde bewaker, die hem niet doorliet. Hij hakte het hoofd van Ganesh af. Parvati was diepbedroefd en Shiva beloofde haar dat hij het hoofd zou vervangen door het hoofd van het eerste levende wezen dat hij zou tegenkomen. Het werd een olifant. Bij het afhakken van zijn kop brak er een slagand af. Daardoor

heeft Ganesh maar één slagand. Verder heeft hij een dikke buik en zijn attributen zijn een vangkoord, een drijfhaak en een schaal met zoete lekkernijen. Zijn rijdier is een muis. Ganesh is heel populair.

Durga

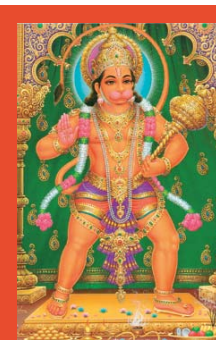
Durga is een krachtige en belangrijke krijgsgodin. Ze is de angstaanjagende vorm van Parvati, de vrouw van Shiva. Durga beschermt de aarde tegen demonen. Ze heeft tien armen waarmee ze allerlei wapens vasthoudt. Ze rijdt op een leeuw of een tijger.

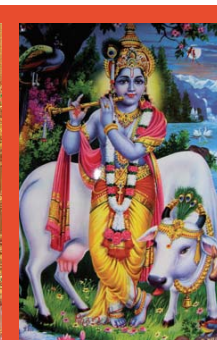
Kali

Rama en Hanuman

Hanuman

Krishna

Kali

De godin Kali (de Zwarte) staat voor pure vernietiging en is een verschijningsvorm van Parvati. Kali is omhangen met schedels en wordt vaak blauw afgebeeld. Ze steekt meestal haar van bloed druipende tong uit. Haar attributen zijn allerlei wapens. Soms heeft ze tien hoofden. Als echtgenote van Shiva onderwerpt ze hem door op zijn lichaam te dansen.

Rama

Rama is de zevende incarnatie (verschijningsvorm) van Vishnu. Hij wordt afgebeeld als een jonge koning met een pijl en boog. Rama is de held van de Ramayana, een eeuwenoud verhaal waarin Rama's vrouw Sita ontvoerd wordt door demonenkoning Ravana. Met hulp van de dappere Hanuman en zijn apenleger wordt Sita bevrijd.

Hanuman

Deze god was de aanvoerder van het apenleger en lijfwacht van de god Rama. Hij heeft een apenkop en een gespierd menselijk lichaam. Beelden van Hanuman worden vaak gebruikt als wachter voor de tempel.

Krishna

Krishna, de herdersgod is de achtste incarnatie van Vishnu. Hij wordt

meestal afgebeeld met een blauw gezicht en een fluit. Hij speelt met de herdersmeisjes en betovert ze met zijn lieflijke fluitspel. Radha, een verschijningsvorm van Lakshmi, is zijn favoriete echtgenote. Krishna is ook de held uit de Mahabharata, een eeuwenoud heldendicht over een oorlog. Als wagenmanier en raadgever helpt hij Arjuna aan de overwinning.